PRESTATIEAFSPRAAK

KOKEN ZONDER AARDGAS

Deze publicatie is één in de reeks ‘Bouwstenen energiebesparing in prestatieafspraken’, gemaakt in opdracht van Aedes, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Woonbond, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Marlou Boerbooms, Energieambassadeur
Bart Verhaeghe, Communicatie en advies

PRESTATIEAFSPRAAK KOKEN ZONDER AARDGAS
Koken zonder aardgas is duurzamer, gezonder en veiliger in vergelijking met koken op gas. Bewoners die elektrisch koken, zetten een goede stap richting wonen zonder CO_2-uitstoot. Zijn de woningen al aangesloten op een warmtenet, maar gebruikt de bewoner nog aardgas voor warm tapwater en/of om te koken? Dan kan de corporatie de subsidie Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH) aanvragen. De huurwoning gebruikt na de uitvoering in elk geval geen aardgas meer. De CO_2-uitstoot daalt, terwijl de woonlasten voor huurders niet stijgen. In prestatieafspraken staat steeds vaker een afspraak over Koken zonder aardgas. In deze publicatie vind je de Haagse prestatieafspraken over elektrisch koken. WonenBreburg en Alwel delen de kennis over en ervaring met het overstappen van koken op aardgas naar koken op inductie.

PRESTATIEAFSPRAKEN JAARSCHIJF 2020 DEN HAAG
Haag Wonen doet in samenwerking met de gemeente Den Haag en Stedin onderzoek naar het verwijderen van aardgasaansluitingen uit woningen waar de gasaansluiting alleen voor koken wordt gebruikt. Haag Wonen brengt bij elke mutatie elektrisch koken aan. Bij woningmutaties van woningen die aangesloten zijn op een warmtenet, worden de aansluitingen van aardgas verwijderd. Daarbij krijgen nieuwe huurders een brochure waarin de voordelen en mogelijkheden van elektrisch koken uitgelegd worden.'

VIDEO

Klik hier voor de video.

WAAROM
Perry van Happen, Programmamanager duurzaamheid, WonenBreburg: 'Bewoners die elektrisch koken, zetten een stap naar CO_2-neutraal wonen. Het is een maatregel waarvan je geen spijt krijgt. Wat de warmtebron van de toekomst ook wordt, elektrisch koken is altijd onderdeel van aardgasvrij of CO_2-neutraal wonen. De werkzaamheden zijn op elk moment, individueel of planmatig, uit te voeren. Elektrisch koken kan op verzoek van de bewoner, bij mutatie wanneer een woning wisselt van huurder, maar ook in combinatie met onderhoud en renovatie.'

Rob van den Bogaard, senior opzichter, Alwel: 'Koken op inductie is duurzamer, gezonder en veiliger in vergelijking met koken op aardgas. Het is duurzamer naarmate meer elektriciteit duurzaam opgewekt wordt. Het is gezonder omdat er minder verbrandingsgassen vrijkomen. Het is veiliger omdat er geen sprake meer is van open vuur of vlam.'

HOE
TNO onderzocht het binnenklimaat bij bewoners die koken op aardgas. In deze woningen, hebben kinderen 20% meer risico op longklachten vergeleken met kinderen wiens ouders elektrisch koken. TNO beveelt koken op inductie aan. Bij koken op aardgas vraagt TNO om betere regelgeving voor het afzuigen van kookluchtjes en stoffen die vrijkomen bij de verbranding. Directe afvoer naar buiten is de meest gezonde optie.

WonenBreburg kiest voor gasloos. In Breda en Tilburg koken huurders van 400 appartementen niet langer op gas maar op inductie. De gasaansluiting is verwijderd. De bewoners besparen kosten. Het vastrecht voor aardgas komt te vervallen.
De appartementen waren al aangesloten op een warmtenet. Met het koken op inductie worden de flats volledig van het gas afgesloten. De huurders ontvangen van WonenBreburg eenmalig een nieuwe inductiekookplaat en pannenset. Technisch is het een kleine ingreep in de woning. De huurders ondervinden nauwelijks overlast. De administratie kost meer tijd. Huurders moeten bij de energieleverancier het gascontract opzeggen en de meterstanden doorgeven. WonenBreburg heeft de bewoners hierbij begeleid. De energieleverancier past het voorschot op de energierekening aan.

Perry van Happen, WonenBreburg: ‘Als corporatie zijn wij er voor bewoners met een kleine portemonnee. Een lagere energierekening draagt bij aan betaalbare woonlasten. WonenBreburg heeft duizenden woningen die verwarmd worden via het warmtenet vanuit de Amercentrale. De meeste bewoners koken op aardgas. Door over te stappen op elektrisch koken, kunnen deze woningen van het aardgas af. Het voordeel voor de bewoner is dat deze niet langer vastrecht betaalt voor aardgas. Hier gaat verduurzamen en lagere woonlasten hand in hand. De corporatie kan gebruikmaken van de subsidie Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen. Het helpt corporaties om de duurzaamheidsdoelen sneller te halen.’

Corporatie Alwel geeft bewoners de keuze of en wanneer zij willen overstappen naar koken op inductie. De bewoner kan hiertoe een verzoek indienen. Via een flyer informeert de corporatie de bewoner. De kosten voor de technische aanpassing van de woning draagt de corporatie. De bewoner moet investeren in een kookplaat en pannenset. Woningen die vrijkomen voor verhuur, de zogenaamde mutatiewoningen worden meteen gereed gemaakt voor koken op inductie. De corporatie dient bij het netwerkbedrijf Enexis een aanvraag in om de capaciteit van de aansluiting van de woning te verhogen. Standaard hebben de meeste woningen een 2x25 Ampère aansluiting ook wel een 2-fasenaansluiting genoemd. Bij elektrisch koken leidt meer vermogen of capaciteit tot meer kookcomfort. Enexis wordt gevraagd 3x25 Ampère ofwel een 3-fasenaansluiting te maken. Zij moet hiervoor een 3-fasenmeter plaatsen. Soms moet het netwerkbedrijf de hoofdzekering vervangen.

VIDEO

Klik hier voor de video.

moet het netwerkbedrijf ook de kabel in de grond Is de huidige kabel in de straat onvoldoende zwaar, dan vernieuwen. Dit kost tijd. Om voortgang te houden, past Alwel de meterkast en leidingen in de woningen aan. Het netwerkbedrijf kan later de 3-fasenaansluiting installeren. Alwel neemt de kosten voor haar rekening van het aanpassen van de meterkast en de leiding naar de keuken. Het netwerkbedrijf rekent standaardkosten voor het verwijderen van de gasleiding en de gasmeter. Bij eengezinswoningen rekent zij € 752,55 inclusief BTW en bij hoogbouw € 217,26 per aansluiting. Voor het verhogen van een 2- naar een 3-fasenaansluiting rekent zij € 260,14 inclusief BTW. Gemiddeld kost het overzetten zo’n 800 euro inclusief BTW per woning.

Rob van den Bogaard, Alwel: ‘Wij kiezen ervoor dat de bewoner het hoogste kookcomfort heeft. Dat comfort wordt bereikt door koken op inductie met een drie fasen kookaansluiting. Dit laatste wordt ook wel krachtstroom genoemd. Zo kan je koken op vol vermogen. Enexis kan niet mee in het door ons gewenste tempo om de capaciteit van de aansluiting te verhogen. Om voortgang te boeken, hebben wij een oplossing gevonden. Wij maken de meterkast in orde zodat als het netwerkbedrijf komt, zij eenvoudig kan aansluiten. Wij leggen de juiste leidingen naar de keuken. Wij vragen de bewoner een kookplaat te kiezen die geschikt is voor een 2- fasen- én 3-fasenaansluiting. Zo kunnen we de bewoner die wil overstappen, belonen’.

WAT GEEF JE MEE AAN ANDERE REGIO’S

Perry van Happen, Programmamanager duurzaamheid, WonenBreburg: ‘Maak een plan voor de momenten waarop je kookgas en/of gas voor warm tapwater kan verwijderen en bewoners aanbiedt over te stappen op een elektrisch alternatief. Breng in beeld wie je intern en extern nodig hebt om dit te realiseren betrek het netwerkbedrijf bij de uitvoering want zij moeten werkzaamheden uitvoeren. Daar waar bewoners nu al verwarmen via een warmtenet, kan je door elektrisch koken versneld van het aardgas af. Tenslotte maak gebruik van subsidie zoals SAH.’

Rob van den Bogaard, senior opzichter, Alwel: ‘Onze oplossing is door elke corporatie na te volgen. Zorg dat je zelf het tempo bepaalt en de regie in eigen handen houdt. En beloon de bewoner die wil overstappen.’

DANK EN MEER INFORMATIE

Voor deze bouwsteen danken we de door ons geïnterviewde mensen:

- Rob van den Bogaard, senior opzichter, Alwel: r.vandenbogaard@alwel.nl
- Perry van Happen, Programmamanager duurzaamheid, WonenBreburg: p.vanhappen@wonenbreburg.nl
- Willem Scholten, vice-voorzitter CHAB Breda: wa.scholten1@casema.nl
- Ingeborg Boon, Strategisch Adviseur Duurzaamheid, Haag Wonen: i.boon@haagwonen.nl

STARTMOTORKADER

Corporaties en warmtebedrijven hebben een Startmotorkader ontwikkeld. Dit kader maakt het voor bewoners van corporaties aantrekkelijk om over te stappen van een traditionele verwarming op aardgas naar een aansluiting op een gemeenschappelijk warmtesysteem. Het uitgangspunt is dat de gemiddelde huurder niet meer gaat betalen voor aansluiting op een warmtenet dan voor de gasrekening. De overstap moet woonlastenneutraal zijn. De overige vaste kosten voor het beheren van het warmtesysteem en de eenmalige bijdrage in de aansluitkosten die nodig is om een project financieel sluitend te krijgen, komen voor rekening van de verhuurder. Deze worden op lokaal niveau in onderhandeling tussen warmtebedrijf en verhuurder vastgesteld. Het kader biedt handvatten om op projectniveau tot afspraken te komen over de aansluiting van woningen van corporaties op een collectief warmtesysteem. Het doel is om de warmtelevering betaalbaar te houden.
In het Startmotorkader is ook het aansluiten bij de wijkgerichte aanpak opgenomen. Er is een gestandaardiseerd model ontwikkeld voor de businesscase, een zogenaamde template oftewel sjabloon. Het dossier warmtenetten van Aedes biedt een gereedschapskist van instrumenten.

AARDGASVRIJ EN MEER

Voor gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties die aan de slag gaan met aardgasvrije wijken, heeft RVO.nl kennis hier gebundeld. Warmtenetten maken het mogelijk om woningen aardgasvrij te maken. Daarom opent op 1 mei 2020 de Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH) voor verhuurders bedoeld om huurwoningen aan te sluiten op warmtenetten.
De Warmtewet 2 zal leiden tot een fundamentele aanpassing van de regelgeving rondom collectieve warmtesystemen. In dit schema is dit weergegeven. De toelichting staat in de Kamerbrief voortgang wetstraject Warmtewet 2.

ENERGIEBESPARING IN PRESTATIEAFSPRAKEN

De bouwstenen energiebesparing in prestatieafspraken zijn hier te vinden:

- Aansluiten op een warmtenet
- Duurzaam en betaalbaar warmtenet
- Aardgasvrije wijkaanpak
- Koken zonder aardgas
- Samen met de bewoner verduurzamen
- Bewustwording energiegedrag
- Huurdersorganisaties beheren eigen budget
- Klimaatadaptatie
- Circulariteit
- Databank bouwmaterialen

De bouwstenen zijn een vervolg op de Inspiratiegids energiebesparing in prestatieafspraken (2019). Deze gids geeft inzicht in 12 prestatieafspraken die bijdragen aan lagere woonlasten en een beter wooncomfort.

COLOFON

Deze uitgave is gemaakt in opdracht van:

- Aedes
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Woonbond
- het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
- de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Foto's en video's
AlWel en William Moore fotografie

Redactie en vormgeving

- Marlou Boerbooms
  marlou@energieambassadeur.nl
- Bart Verhaeghe
  bcverhaeghe@gmail.com

Mei 2020